

KONINKLIJKE ACADEMIE
VOOR GENEESKUNDE VAN BELGIË

Paleis der Academiën
HERTOGSSTRAAT 1 – 1000 BRUSSEL
Tel. 02/550 23 00 Fax 02/550 23 13
E-mail: academiegeneeskunde@vlaanderen.be
Website: www.academiegeneeskunde.be

ADVIES

over het voorontwerp van decreet houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie*

Brussel, 9 juni 2015.

De heer Philippe Muyters
Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

Cc Vlaams minister-president Geert Bourgeois en Vlaams minister Jo Vandeuren.

Betreft : voorontwerp van decreet houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie.

Mijnheer de minister,

De Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (KAGB) heeft met belangstelling kennis genomen van het voorontwerp van decreet houdende diverse maatregelen inzake de herstructurering van het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie en de erbij horende memorie van toelichting.

Het is lovenswaardig dat ernaar gestreefd wordt het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen structureel te versterken. Het is immers ontegensprekelijk juist dat het wetenschappelijk onderzoek een belangrijke motor voor de welvaart van een samenleving kan zijn. Het is evenwel belangrijk dat daarbij het wetenschappelijk onderzoek in een gunstig klimaat van vrijheid van onderzoek kan gedijen.

De uitbreiding van de opdracht van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen (FWO) vormt de aanleiding tot een aanpassing van de bestuursstructuren van FWO. Dat de Vlaamse Regering de leden van de raad van bestuur van de overheidsinstelling FWO zelf wil benoemen, beantwoordt aan een zekere logica, hoewel dit niet noodzakelijk is om een optimale samenstelling en werking van dit orgaan te garanderen, en hoewel er juridische bedenkingen geformuleerd worden over de verzoenbaarheid van deze techniek met de privaatrechtelijke statuut van de instelling. Dat de Vlaamse Regering daarbij tegelijkertijd streeft naar de inbreng van een aantal stakeholders door middel van het procedé van de dubbele voordrachten door welbepaalde organisaties, instellingen en raden, is evenmin ongebruikelijk. Dat de beoogde samenstelling in bepaalde opzichten het spiegelbeeld vormt van de beoogde samenstelling van het beslissingscomité van het hervormde Hermesfonds, waarvan de opdracht kadert in het economisch ondersteunings- en innovatiebeleid, lijkt voorshands elegant, maar vormt waarschijnlijk eerder een onnodige hinder om een optimale samenstelling te realiseren.

* Het advies werd voorbereid door de bestuurscommissie, samengesteld uit Peter Bols, Wim Ceelen, Bernard Himpens (voorzitter), Greet Ieven (algemeen secretaris), Jo Lambert, Dirk Van Raemdonck, Brigitte Velkeniers.

De vaste commissie voor de uitoefening van de adviesbevoegdheid van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België, samengesteld uit Peter Bols, Guy De Backer, Dominique Declerck, Joke Denekens, Bernard Himpens (voorzitter), Greet Ieven (algemeen secretaris), Jo Lambert, Geneviève Laureys, Lea Maes, Simon Scharpé, Ben Van Camp en Dirk Van Raemdonck, bekrachtigde het advies op 27 juni 2015.

De KAGB meent inderdaad dat het opportuun is de concrete samenstelling van de raad van bestuur van het FWO aan te passen ten opzichte van het voorstel in het voorontwerp van decreet.

1. Of het ideaal is om de raad van bestuur om de vijf jaar ter gelegenheid van het aantreden van een nieuwe Vlaamse Regering volledig te vernieuwen, is vatbaar voor discussie. De financiering van het wetenschappelijk onderzoek behoeft een stabiliteit op langere termijn. De KAGB stelt derhalve voor om **de helft van de raad van bestuur om de drie jaar te vernieuwen**.
2. Dat zes leden van de raad van bestuur (een derde van de raad) afkomstig zouden zijn uit het bedrijfsleven, en dat die leden bovendien zouden worden benoemd zonder expliciet te zijn voorgedragen door een organisatie van stakeholders, dreigt te leiden tot een verzwakking in plaats van een versterking van de geloofwaardigheid van het FWO ten aanzien van de stakeholders, in de eerste plaats de onderzoekers, indien het al niet zou leiden tot een gecontesteerde oriëntatie van de besluitvorming zelf. **Drie leden, afkomstig uit het bedrijfsleven**, lijkt een redelijker aantal. Bovendien verdient het de voorkeur dat voor hen ook een **voordrachtprocedure** zou worden uitgewerkt.
3. De vertegenwoordigers van universiteiten, VLHORA, de strategische onderzoekscentra en de universitaire ziekenhuizen kunnen worden beschouwd als institutionele vertegenwoordigers. De KAGB vindt het daarnaast wenselijk dat ook de **onderzoekers** zouden worden **vertegenwoordigd**: één uit de **geestes-, gedrags- en maatschappijwetenschappen**, één uit de **natuurwetenschappen** en één uit de **biomedische wetenschappen**. Het grotere belang van de sturing door en de besluitvorming in de schoot van de raad van bestuur van het FWO, die frequenter zal beraadslagen, verantwoordt des te meer de rechtstreekse inbreng van een vertegenwoordiging van de onderzoekers in dit orgaan. De **KAGB** meent dat de KAGB in aanmerking komt om de voordracht in dubbeltal te doen van het lid dat de onderzoekers uit de biomedische wetenschappen vertegenwoordigt. De KAGB is sinds haar grondige hervorming in 2004 een groep van maximaal 90 onderzoekers actief in het brede domein van de biomedische en aanverwante wetenschappen, werkzaam aan alle Vlaamse universiteiten in het fundamenteel en klinisch onderzoek, geselecteerd op grond van excellentie aan de hand van een vergelijkende procedure, met respect voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de geslachten. De KAGB vormt een overkoepelend kader op Vlaams niveau voor de onderzoekers uit de biomedische wetenschappen, dat beter zou moeten toelaten bepaalde belangen te overstijgen. Dit overkoepelende kader laat toe, dat het lid in de raad van bestuur van het FWO uit de biomedische wetenschappen zijn functie zou kunnen vervullen op grond van een brede gedragenheid, gesteund door een actief netwerk dat de inbreng van de vertegenwoordiger in de beraadslagingen van de raad van bestuur kan verrijken.
4. Om tegemoet te komen aan de verplichting dat minstens een derde van de leden van de raad van bestuur onafhankelijke bestuurders zouden zijn, meent de KAGB dat naast leden, afkomstig uit het bedrijfsleven, er tevens leden uit het buitenland en leden uit het maatschappelijk veld in de raad van bestuur zouden kunnen worden opgenomen.

Graag zou de KAGB een onderhoud met u hebben over voornoemde voorstellen tot wijziging van het voorontwerp van decreet.

U bij voorbaat dankend voor uw antwoord, verblijf ik,

Met oprechte hoogachting,

Prof. dr. Bernard Himpens
Voorzitter